

Алдр Октябрьск социалистическ

революцин 40-ч джилд

(1917—1957)

КПСС-н ЦК-н ПРОПАГАНДИН БОЛН АГИТАЦИН ОТДЕЛИН, КПСС-н ЦК-д БААДГ МАРКСИЗМ-ЛЕНИНИЗМИН ИНСТИТУТИН ТЕЗИСМҮД

(Чилгчнь. Эклцнь 91, 92, 93-ч номерст).

Даллес болн империализмин талдан чигн идеогосин гаргьсн „эврӓ келн-ӓмтни коммунизмин“ лозунг гисн—социалистическ орн-нутгин иньглгъиг хагъцулад, тедниг хоориднь, нег. Үлү Советск Союзла цуугулхӓр седжӓх йовдл болджана. Нарт делкӓн баячудин кӓслнь ил: тедн социализмин нарт-делкӓн системиг буурулад, капитализмин нарт-делкӓн бӓӓриг батлхар седлгӓн болджана.

Коммунистическ болн кӓдлмшч партъс бдгӓ цагин ревизионизмин хорлтта Үлмӓн бмӓс ноолда кедж, терунд чинртӓ цоклгъ бгч йовцхана.

27. Келн-ӓмтн тегш збвтӓ эс болдгиг тӓӓлднь кӓргдж уга кесн Советск Союзин Үлгӓрин авлгч кучн, Советск Востокин Республик бсдж цецгрлгӓн—колониальн болн газадин Үлмӓд даджрулдджах орн-нутгудин олн-ӓмтс сулдхвриннь тӓӓ ноолдхд бргмдж бгв. Алдр Октябрьск социалистическ революц, империализмин колониальн системин гун кризисин эклц татад, Азин болн Африкин олн-ӓмтс мухлаллгънас сулдлгъна, Востокин орн-нутгудт газадин бмӓ уга, туслнь государствс Үрдлгӓнӓ, теднӓ келн-ӓмтн цецгрлтин тууджлгч шин цагин эклц секв.

Фашистск деермч булагъачниг кӓӓчлгӓӓр болн нарт-делкӓн реакцин кӓчнь сулдлгъартӓгсн нарт делкӓн хойрдгч дӓӓнӓ хббн, колониальн системин кризис улм икӓр хурцлад, олн-улсин эврӓ келн-ӓмтн сулдхврин тӓӓ кегч ноолдана шахлгӓнла харгъад, империалистическ даджрлгъна гӓ систем эклдж хамхрв. Китдин алдр олн-ӓмтн империалистическ болн дотр-дундин феодальн реакцин чидлиг диилӓд, Китдин Олн-ӓмтнӓ Республик бурдлгӓн—колониальн системин хамхрлтин тодрха гидг Үзмджнь болв. Нег миллиард гурвн зун сай гар кун, талданар келхд, орчлнлгӓн ӓмтнӓ брӓльн колониальн Үлмӓгъас сулдлгӓн, Китдӓ болн Индлӓ, Индонез, Бирм, Египет, Сирийлӓ адл ним ик-ик газадин Үлмӓ уга-государствс бурдлгӓн—нарт делкӓн тууджл шин цагин эргц ирх, эврӓ бийиннь хувӓн бийснь хагълдж чадх, цуг кӓмн-ӓмтн хув хагълх торт шунмгъа кевӓр орлцгч Востокин олн келн-ӓмтсин делгрдж бслтин цагин эргц ирх,—гидж Ленин урдаснь таадж келснь ода кӓцдӓхиг Үзӓлджӓнӓ.

Олн-зӓсн эв-аргъар—Азин болн Африкин сулдхврт дурта олн-ӓмтсин бмӓс колониальн дӓ келгӓнӓс авн, экономическ болн дӓӓнӓ „дбн“ бглгӓн гих нерӓдлгътӓгъӓр, эврӓ медлӓрн бӓӓх государствсин керг-торт орлцлгӓн кӓртл кедж—империалистическ государствс колониальн системин хамхрлтиг зогсахар чирмӓлдж болв чигн, тедн тууджин йовудиг оньгдарулдж, колониальн дигдаран алдг-уга кӓ тусхиг бӓрдж зогсадж чадшго. Корейд, Индо-Китайд, Индонезд империалистическ дӓ кегъӓчирин бмӓс диилвртӓ сӓрлцлгъ бглгӓн, Египтд кесн англо-французск деермч дӓврлгӓн бу туслгӓн—империализмин сӓурнь сулдлгӓн улм дегдлдж йовхиг герчлдж Үзӓлджӓнӓ.

Келн-ӓмтс бийснь бийӓн мӓдлгӓнӓ туск ленинск сургӓмджиг батар харсдж бӓӓх Советск Союз болн социалистическ наадк государствс бӓӓснӓ уршгар, мухлалулджах цуг олн-ӓмтс эврӓннь келн-ӓмтн газадин бмӓ уга, тустан бӓӓлгӓнӓ тӓӓ, колониализмин бмӓс ноолда кехд ик амр болджана.

Оцкдӓр кӓртл колонь болн полуколонь болдж бӓӓсн, ода эврӓннь туслнь делгрлтин хаалгӓд орсн олн-ӓмтс, газадин бмӓ уга эврӓннь экономическ болн политическ бслтин батлхин тӓӓ, империалистическ харшлтин болн деермч дӓврлгӓнӓ бмӓс кегч ноолданан—Советск Союзин болн социалистическ наадк орн-нутгудин халхас сӓн седклӓрн бггч дбнӓгӓр тӓшг авч чадх аргъта болцхав.

* * *

Кӓмн-ӓмтн бмн шин, сарул хаалгъ сексн, социальн болн келн-ӓмтн сулдхврин тӓӓ ноолдана тугиг, коммунизмин тугиг ик деер бргсн Алдр Октябрьск социалистическ революцин нарт-делкӓн чинрнь джил ирвӓс улм бсӓд йовна.

Социалистическ революц—зугл „орсмудин сбрдж Үзлгӓн“ гидж баячудин идеологс нег дуугъар давтдж келдӓцхӓсми. Болв эн мел ганцхн тиим эс болснь ода теоретическ бӓӓтхӓ, худл гидж келдж болшгогъар нам ил бӓӓдл, джиргӓлӓр иткӓлдв. „Мана Советсин Социалистическ республик, нарт делкӓн социализмин солнлгӓн болдж, кӓч-кӓлсч олнд Үлгӓр болдж батар зогсх“ (Соч., 26 том, 429 халх) гидж Ленинӓ урдаснь ӓӓлдж, келсн Үгмӓднь кӓцдӓжӓнӓ.

Кӓмн-ӓмтиг капитализм кӓтлдж ӓрулсн тултан кӓрлгӓнӓс гаргӓдж авхин тӓӓ, бдгӓ цагт кӓмн-ӓмтн бмнь бӓӓх социальн эрки тӓрмӓдиг хагълхин эркл, обществиг социалистическ кедж хуврулгӓн кергтӓг, бнӓргсн дӓчн джил болсн йовдлмуд герчлдж Үзӓлджӓнӓ. Зугл ганцхн социализм—производительн кӓчн делгрлгӓнд кемдӓн уга ик агъу деллдж, экономическ кризис болдгиг, ӓмтн келг кӓдлмш уга болдгиг, кӓч-кӓлсчнр тӓрдгиг уурулдж, ӓмтин ик кӓӓчлгӓнӓ ӓӓмштӓ шин дӓӓнӓс гетлгӓж, олн-ӓмтиг тӓвкнӓн бӓӓлгӓӓр батар тегтдж чадхми. Зугл социализм болн коммунизм—наук болн техник, литератур болн искусств кемдӓн угагъар бсдж чадх, онц кун болгӓн цуг халхарн бсдж чадх аргъиг кӓмн ӓмтнӓ бмн секдж бгчӓнӓ.

Хбрдгч зун джилин дундурар, социалистическ болн капиталистическ системин делгрлтин цаарандк хаалгӓнь тодрха кевӓр йилгърв. Урднь бӓӓсн системслӓ дӓнӓгӓцӓлхд нег цагт прогрессивн болджасн капиталистическ систем эврӓннь цецгрлтин цагасн давдж гарв. Одгӓ цагин капитализм—умкрдӓх, буйсджах капитализм; энӓнӓ бӓрӓлнь болад бнӓгӓн буурад, эврӓннь зайни тӓгслтӓрн торг угагъар йовдж йовна. Энӓнӓ бмӓс багъ наста, цус-махнь кӓтц социалистическ систем эврӓннь торг уга бргмджин болн цецгрлтин хаалгӓрн йовдж йовна. Шин социалистическ делкӓн баатр ишкдл джил ирвӓс, тавн джил давбас улм бат, ицгтӓ болад йовхнь лавта.

Алдр Октябрьск социалистическ революцин 40 джилин байрин сӓн бдриг кехд беллдж кӓдлмшч класс, колхозн крестьянств болн советск интеллигенц эврӓннь Коммунистическ партин болн Советск правительствин эргнд улм батар хамцджана, эдл-ахун болн культурн тосхлтин цуг ӓнӓгд шин Үзмджсӓр, советск обществин коммунизмӓр йовгч алдршгсн хаалгӓд шин диилврмӓдӓр туургсн ббниг тосцхх.